

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

ПРИАЗОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК

вул. Івана Алексєєва, 1, м. Мелітополь, Запорізька область 72319,
р\п UA948201720343160001000063791, ЄДРПУО 36969435, Держказначейська служба України, м. Київ
e-mail: priazovnpp@ukr.net

НПП «Великий Луг»

Департамент захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
щодо можливості зміни меж території
національного природного парку «Великий Луг»
(розширення території за рахунок включення акваторій Василівської
затоки та східної частини акваторії Каховського водосховища)
на загальну площину 9274,0325 га

Національний природний парк «Великий Луг» створено відповідно до Указу Президента України від 10.02.2006 р. № 121/2006. Розташування: Запорізька область, Василівський район. Загальна площа: 16 756 га, з них 9 324 га земель надано йому в постійне користування та 7 432 га земель, що включено до його складу без вилучення у землекористувачів. Підпорядкування: Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Поштова адреса: 71630, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, вул. Зелена, 3. Тел/факс: (06175) 6-65-78, e-mail: grandmeadow@i.ua

Проаналізувавши проект організації території національного природного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів встановлено, що дане розширення території Парку передбачено Проектом організації території національного природного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів.

Характеристика природоохоронної цінності. Територія запропонована до розширення НПП «Великий Луг», а саме прилегла до акваторії Парку

мілководна частина Каховського водосховища (зокрема, Василівська затока узбережна зона навколо так званого урочища «Лиса гора») характеризується не менш цінними у природному відношенні акваторіями, які є нерестовищами для промислових і рідкісних видів риб. Крім того, гирлові ділянки річок, що впадають у Каховське водосховище (Карачокрак, Янчокрак, Кінська та ряд малих потічків), характеризуються наявністю осередків підвищеного біотичного різноманіття – як фітоценотичного, так і зоологічного.

Серед типових та рідкісних рослинних угруповань з Зеленої книги України в акваторії (у затоках та гирлових ділянках річок) зустрічаються: формaciя сальвінії плаваючої (*Salvinia natans*), формaciя плавуну щитолистого (*Nymphaeoides peltatae*), формaciя водяного горіху плаваючого (*Trapetum natans*), формaciя латаття білого (*Nymphaea taalbae*), формaciя глечиків жовтих (*Nuphar etaluteae*). Ці формациї зустрічаються переважно на мілководних ділянках уздовж узбережжя крутосхилів Каховського водосховища, урочища Лиса Гора та Василівської затоки.

Водні та водно-болотні комплекси акваторії характеризуються наявністю характерних видів комах – гладунів (*Notonectidae*), плавтів (*Naucoridae*), гребляків (*Corixidae*), водомірок (*Gerridae*), твердокрилих – плавунців (*Dytiscidae*), водолюбів (*Hydrophilidae*), плавунчиків (*Haliplidae*), вертячків (*Gyrinidae*). Акваторія водосховища є місцем, де проходить частина життєвого циклу бабок (*Odonata*), одноденок (*Ephemeroptera*), веснянок (*Plecoptera*), комарів-дзвінців (*Chironomidae*) та куліцид (*Culicidae*), мошок (*Simuliidae*), волохокрильців (*Trichoptera*), деяких мух-дзюрчалок (*Syrphidae*) і метеликів-вогнівок (*Pyralidae*).

Орнітофауна у межах запропонованої до заповідання акваторії характеризується домінуванням птахів водно-болотного комплексу (гідрофільна група), особливо на межі навколоводної рослинності і відкритої води. Налічується 27 «червонокнижних» видів птахів: чапля жовта *Ardeola ralloides*, коровайка *Plegadis falcinellus*, казарка червоно вола *Branta ruficollis*, гоголь *Buccephala clangula*, крех середній *Mergus serrator*, скопа *Pandion haliaetus*, лунь польовий *Circus cyaneus*, орлан білохвіст *Haliaeetus albicilla*, журавель сірий *Grus grus*, кулик-довгоніг *Himantopus himantopus*, кулик-сорока *Haematopus ostralegus*, мартин каспійський *Larus ichthyaetus*, сорокопуд сірий *Lanius excubitor* та інші.

Цінні промислові види: марена дніпровська *Barbus barbus borysthenicus*, мінога українська *Lampetra planeri*, сом європейський *Silurus glanis*, плітка звичайна *Rutilus rutilus*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, щука звичайна *Esox lucius*. За Бернською конвенцією (Додаток III) охороняється оселедець чорноморсько-азовський прохідний *Alosa immaculata*, сом європейський, рибаголка пухлощока чорноморська *Syngnathus abaster*, бичок бабка *Neogobius fluviatilis* та гірчак звичайний *Rhodeus sericeus*.

З рідкісних видів ссавців поодиноко трапляється видра річкова (*Lutra lutra*), що охороняється також за Бернською конвенцією, списком вразливих видів Міжнародного союзу охорони природи (IUCN) і Європейським червоним списком.

Природоохоронна цінність вказаної акваторії підтверджується також її віднесенням до складу Дніпровського екологічного коридору.

Запропонована до заповідання територія впритул межує з ВБУ міжнародного значення «Архіпелаг Великі та Малі Кучугури». Згідно моніторингів наукового відділу НПП «Великий Луг» територія ВБУ та територія запропонована для включення до складу парку регулярно підтримує знаходження тут більше 20000 водно-болотних птахів.

Характеристика наукової цінності. Різноманіття біотопів, оселищ, спонтанні природні процеси, наявність червононіжких видів рослин і тварин є одним зі значущих факторів для проведення постійного моніторингу території, а також досліджень. Екологічна та наукова цінність пов'язана з місцем перебування значної кількості водоплавних птахів. Історико-культурну цінність представляють древні стоянки і захоронення, які оголюються в процесі відступання берега внаслідок абразії. На території запропонованій для включення до складу Парку щорічно науковці з різних частин України проводять орнітологічні та іхтіологічні дослідження. Саме заповідання даної території виключить частково антропогенний фактор навантаження, дозволить проводити більш широкі та глибокі дослідження, а також знайти наукові підходи щодо відновлення іхтіологічної, орнітологічної фауни.

Заповідання даної території надасть можливість для збереження охорони та відтворення біорізноманіття, унікальних, рідкісних видів флори та фауни регіону шляхом проведення постійного моніторингу, проведення природоохоронних заходів та створенням наукового центру.

Екологічна цінність полягає в тому, що запропонована для включення до складу НПП «Великий Луг» територія є мілководдям, як кормовий комплекс та зона відпочинку для мігруючих та коловодних птахів. Наявність відповідних екотопів де поширені рідкісні водні фітоценози, сприятливі кліматичні і водно-циркуляційні умови для прогрівання води є придатним та унікальним місцем для нересту і нагулу риб, а також відновленню в акваторії популяцій червононіжких видів риб та інших тварин.

Естетична цінність природних комплексів запропонованих для включення. Встановлення постійної дієвої та ефективної охорони природно-заповідного фонду відповідно до вимог чинного законодавства, а саме охорона території службою державної охорони природно-заповідного фонду; припинення незаконного використання водних біологічних ресурсів, особливо в період нересту, коли акваторія водно-болотних угідь є нерестовищами; створення умов для роботи мережі установ рекреаційного, туристичного сектору тощо; створення умов для організованого туризму та відпочинку, залучення інвестицій, підтримка громадських ініціатив; можливість офіційно та прозоро на тривалий час залучити великі інвестиції з приватного сектору економіки, створити нові робочі місця.

ВИСНОВОК: проаналізувавши наукове обґрунтування щодо можливості зміни меж території національного природного парку «Великий Луг» (розширення території за рахунок включення акваторій Василівської затоки та

східної частини акваторії Каховського водосховища) на загальну площину 9274,0325 га, яке розроблено Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького та відповідний картографічний матеріал, як природоохоронна наукова установа Запорізької області, надаємо позитивний експертний висновок та вважаємо за доцільне провести зміни меж території національного природного парку «Великий Луг» (розширення території за рахунок включення акваторії Василівської затоки та східної частини акваторії Каховського водосховища) на загальну площину 9274,0325 га.

Заступник директора
головний природознавець

Валерій САНЬКО

Олександр Антоновський
Наталія Барабоха
0973243323

2

ПІДЛЯГАЄ ПОВЕРНЕННЮ
в обласну державну адміністрацію

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ (МІНДОВКІЛЛЯ)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, Е-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № 274/01 від 23.06.2021

Запорізька обласна державна адміністрація

Національний природний парк «Великий Луг»

Про зміну меж НПП «Великий Луг»

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України розглянуло клопотання про зміну меж (розширення території) національного природного парку «Великий Луг» (далі – Парк) за рахунок включення акваторії Василівської затоки та східної частини акваторії Каховського водосховища, загальною площею 9274,0325 га і повідомляє.

Відповідно до клопотання, територія яка пропонується для включення до складу Парку характеризується високою природоохоронною, науковою та історико-культурною цінністю і входить до складу Смарагдової мережі UA0000106 «Kakhovske Reservoir», збереження якої визначено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та Конвенцією про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

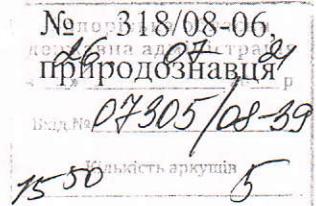
На цій території виявлено низку видів тварин, які включені до Червоної книги України, зокрема: чапля жовта (*Ardeola ralloides*), коровайка (*Plegadis falcinellus*), казарка червоновола (*Rufibrenta ruficollis*), гоголь (*Buceros clangula*), крех середній (*Mergus serrator*), скопа (*Pandion haliaetus*), лунь польовий (*Circus cyaneus*), орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*), журавель сірий (*Grus grus*), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*), кулик-сорока (*Haematopus ostralegus*), мартин каспійський (*Larus ichthyaetus*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*), видра річкова (*Lutra lutra*) та інші.

Включення акваторії Василівської затоки та східної частини акваторії Каховського водосховища до складу Парку дозволить об'єднати ділянки Парку у єдиний екологічний коридор як цілісну природоохоронну мережу і таким чином покращати якість охорони та дотримання встановленого режиму акваторії, та сприятиме збереженню та відтворенню рідкісних видів фауни та флори.

На підставі експертного висновку від 13.05.2021
підготовленого заступником

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
№25/7-11/15717-21 від 23.07.2021
КЕП: Краснолуцький О. В. 23.07.2021 11:59
58E2D9E7F900307B0400000014023000B7B78800

Приазовського національного природного парку Санька В.Г., Міндовкілля погоджує клопотання щодо зміни меж (розширення території) Парку на 9274,0325 га.

На виконання статті 54 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», статті 20⁴ Закону України «Про охорону навколошнього природного середовища» та статті 21 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» Міндовкілля просить Запорізьку обласну державну адміністрацію разом зі спеціальною адміністрацією Парку погодити це клопотання з власниками та первинними користувачами природних ресурсів у межах територій, рекомендованих для заповідання, а також подати матеріали Проекту зміни меж до Міндовкілля для підготовки відповідного проєкту Указу Президента України.

Додаток: клопотання з додатками на 80 арк. в 1 прим.

Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ

Заступник Міністра

Додаток в ел. відеоформі в кад. 534

★ Ramsar Site location
□ Ramsar Site boundary

Site area 7 740 ha

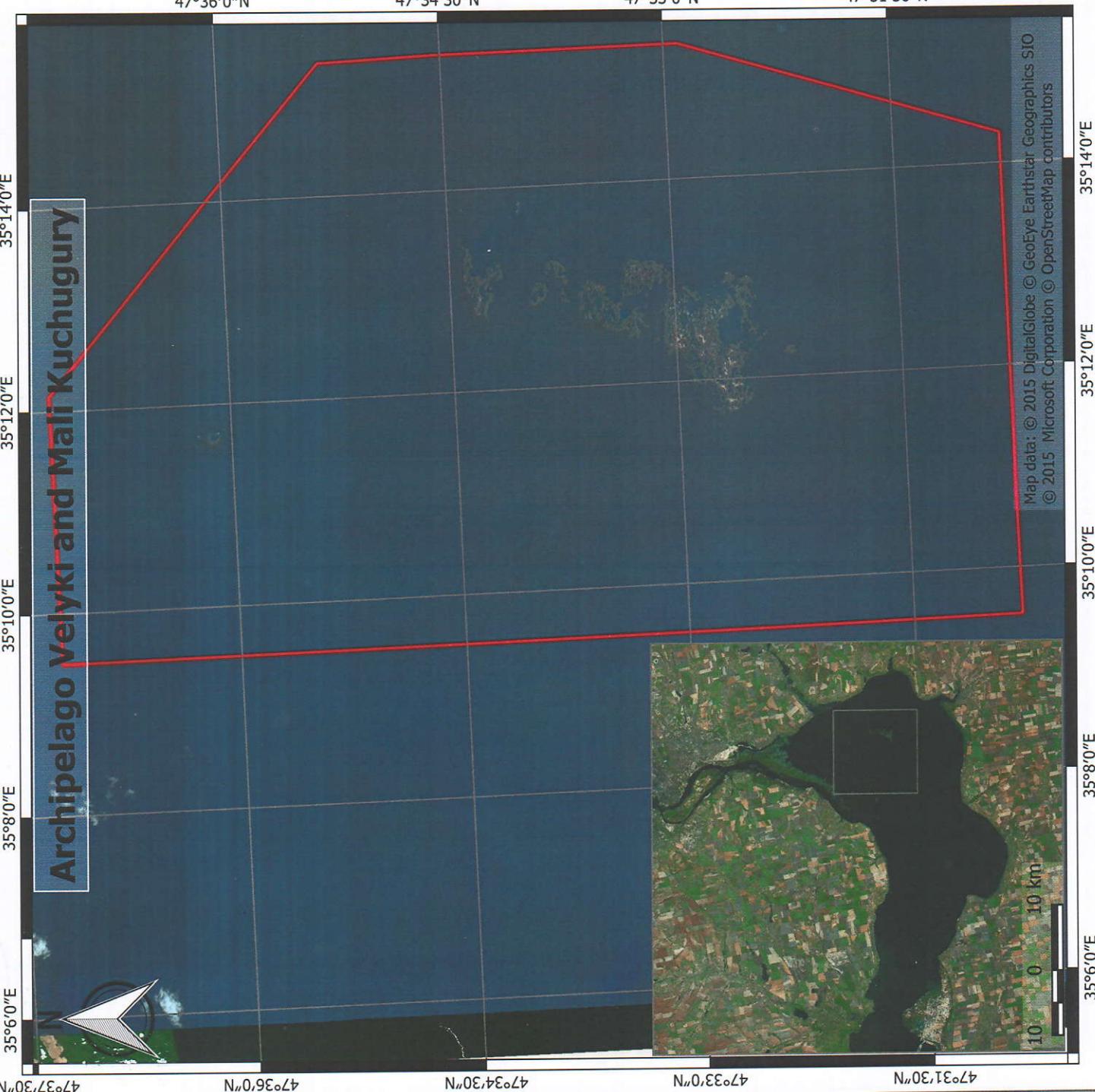
Projection: Albers
False Easting: 0.0
False Northing: 0.0
Central Meridian: 32.0
Standard Parallel 1: 46.0
Standard Parallel 2: 1.0
Latitude of Origin: 48.0
Linear Unit: Meter (1.0)

Geographic Coordinate System: GCS_WGS_1984
Angular Unit: Degree (0.017453292519943295)
Prime Meridian: Greenwich (0.0)
Datum: D_WGS_1984
Spheroid: WGS_1984
Semimajor Axis: 6378137.0
Semiminor Axis: 6356752.314245179
Inverse Flattening: 298.257223563

+proj=aea +lat_1=46 +lat_2=51 +lat_0=48 +lon_0=32 +x_0=0 +y_0=0 +datum=WGS84 +units=m +no_defs

© 2015 TSNLUK OSGeo Research and Education Lab <http://lab.osgeo.org.ua/>
for the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine

Sim Maiakiv Floodplain

2 140 ha

Legend:

- Ramsar site location
 - Ramsar site boundary
 - national border
 - international
 - regional
 - territorial
 - local
 - other
- Settlements**
- city
 - town
 - village

Map projection: WGS 84 / UTM zone 36N

EPSG: 32636

© 2016 TSNUK OSGeo Research and Education Lab
<http://lab.osgeo.org.ua/>
for the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine

47°29'N

47°28'N

47°27'N

47°26'N

47°25'N

47°24'N

35°6'E

35°5'E

35°4'E

35°3'E

35°2'E

35°1'E

35°0'E

35°1'E

35°2'E

47°24'N

47°25'N 47°26'N 47°27'N 47°28'N 47°29'N

35°0'E 35°1'E 35°2'E 35°3'E 35°4'E 35°5'E 35°6'E

